

UZASADNIENIE

Ubezpieczony S. T. wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 20.01.2021 r. odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 16.11.2020 r. do 18.12.2020 r. domagając się jej zmiany i zasądzenia kosztów procesu.

Pełnomocnik ubezpieczonego podniósł, że ww. decyzja zastała wydana z naruszeniem art.4 ust. 1 pkt 2 i art. 13 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa oraz art.14 ust.2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zarzucił, że ubezpieczony nie z własnej winy nie opłacił w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc sierpień i październik 2020 r. co skutkowało tym, że został pozbawiony środków do życia w trakcie choroby. Nadto organ rentowy błędnie uznał, że nie zachodzi uzasadniony przypadek, który pozwala na opłacenie składki po terminie przez A. T. za S. T..

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pełnomocnik ZUS wskazał, iż tytułem ubezpieczenia chorobowego S. T. jest współpraca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą. Podniósł, że ubezpieczony podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1.11.2020 r. Wskazał, że ubezpieczony nie spełnia warunków określonych w art. 4 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wymaganych do nabycia prawa do zasiłku chorobowego bez okresu wyczekiwania wynoszącego 90 dni.

Pełnomocnik ZUS zarzucił, że odwołanie ubezpieczonego jest bezzasadne bowiem w sprawie dotyczącej przebiegu ubezpieczeń wydawana jest odrębna decyzja od której stronie służy odwołanie do sadu okręgowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej przez A. T., S. T. zatrudniony jest jako osoba współpracująca na stanowisku dyrektora ds. technicznych.

W ramach prowadzonej działalności A. T. opłaca za siebie oraz zatrudnionych pracowników w tym S. T. składki na ubezpieczenie chorobowe. Wszelkie oświadczenia i wysokość kwot do zapłaty wskazywane są podmiot zewnętrzny – biuro rachunkowe. A. T. miała zamiar objęcia S. T. dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od dnia 13.03.2020 r. z kodem (...) czyli jako osoba współpracującą. Wniosek wpłynął do organu rentowego 26.03.2020 r.

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii w dniu 10.04.2020 r. A. T. wystąpiła o zwolnienie od obowiązku opłacania składek do ZUS za marzec, kwiecień i maj 2020r.

W odpowiedzi na wniosek ZUS poinformował wnioskującą o zwolnieniu z obowiązku opłacania składek za okres marzec – maj 2020r., jednak kwota otrzymanej pomocy była mniejsza o 5.287,75 zł., co wynikało z faktu, że zwolnienie z opłacania przedmiotowych składek za powyższy okres w przypadku osób prowadzących firmę jak

i osób współpracujących kwalifikowało się do zwolnienia jedynie do kwoty 3.136,20 zł.

W przypadku S. T. kwota od której naliczane są składki jest wyższa zatem A. T. nie otrzymała zwolnienia w wysokości 5.287,75 zł. Niezwłocznie po uzyskaniu tego wyjaśnienia kwota ta została uzupełniona w dniu 25.09.2020 r.

W dniu 4.12.2020 r. A. T. zwróciła się do Z. O..

w S. z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2019 r. , od lutego do maja 2020 r. , od lipca do września 2020 r. Wniosek został rozpoznany pozytywnie. Również na opłacenie po terminie składki za październik 2020 r. została udzielona zgoda pismem

z 30.11.2020 r.

Pismem z dnia 5.12.2020 r. S. T. zwrócił się do Z. O..

w S. z wnioskiem o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie przez płatnika A. T. składek na jego dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc lipiec, sierpień i październik 2020 r.

Pismem z dnia 12.01. (...) organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za lipiec, sierpień

i październik 2020 r. na podstawie art.14 ust. 2 pkt 2 ustawy z 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że nie dopatrzyl się warunków przemawiających za pozytywnym rozpatrzeniem prośby. Wskazał, że składka na ubezpieczenie społeczne za czerwiec, wrzesień i listopad 2020 r. została opłacona w terminie i w wysokości zgodnej z kwotą wykazaną na deklaracji rozliczeniowej - wobec czego S. T. w tych miesiącach podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Wyjaśnił, że S. T. nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 13.03.2020 r. do 31.05.

2020 r., od 1.07.2020 r. do 31.08.2020 r. i od 1.10.2020 r. do 31.10.2020 r.

Jednocześnie S. T. został poinformowany, że może wystąpić do Z. O.. w S. o wydanie decyzji o okresach podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, od której będzie przysługiwało odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Kierując się udzielonym pouczeniem, S. T. w dniu 12.02.2021r. wystąpił do Z. O.. w S. o wydanie decyzji o okresach podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu współpracy z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność, w związku z tym, że organ rentowy nie wyraził zgody na opłacenie po terminie składki za kwiecień, maj, sierpień i październik 2020 r.

W dniu 5.03.2021 r. (...) Oddział w S. na wniosek S. T. wydał decyzję nr (...) w której ustalił, że wnioskujący podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresach od 01.06.2020 r. do 30.06.2020 r. i od 01.09.2020 r. do 30.09.2020 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że S. T. nie został objęty dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym od dnia wpływu wniosku tj. od 26 marca 2020 r. Nieopłacenie w terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe od marca do maja oraz za lipiec, sierpień i październik 2020 r. spowodowało ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w tych miesiącach, ponieważ płatnik składek nie opłacił w terminie należnej składki w tych miesiącach.

W wydanej decyzji organ rentowy odniósł się także do wniosków skarżącego z dnia 5.12.2020 r. i 27.01.2021 r. o wyrażenie zgody na opłacenie po terminie składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe od kwietnia do listopada 2020 r.

Odmowę uwzględnienia wniosków uzasadnił tym, że podstawa wymiaru składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe osoby współpracującej została zadeklarowana w maksymalnej dozwolonej prawem kwocie wysokości – 13.067,50 zł., natomiast osoby prowadzącej działalność w minimalnej obowiązującej wysokości – 3.136,20 zł. miesięcznie. ZUS zwrócił uwagę, że S. T. wystąpił z roszczeniem

o wypłatę zasiłku chorobowego po kilku miesiącach od zgłoszenia tj. od 16.11. do 18.12.2020 r. Nadto zauważył, że zgłoszenie do ubezpieczeń S. T., który pozostawał nieaktywny zawodowo od 4 sierpnia 2017 r. wpłynęło do organu rentowego 26 marca 2020 r., czyli tuż po ogłoszeniu w Polsce stanu epidemii. W zgłoszeniu podano dzień 13 marca 2020 r. jako dzień rozpoczęcia współpracy, czyli na dzień przed ogłoszeniem w kraju stanu zagrożenia epidemicznego. ZUS zaznaczył, że jego ocenie zadeklarowanie maksymalnej podstawy wymiaru składek miało na celu jedynie uzyskanie prawa do wysokich świadczeń krótkoterminowych finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W decyzji organ rentowy podał podstawę prawną rozstrzygnięcia powołując się na art.14 ust 2 pkt 2 oraz ar. 68 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Decyzja zawiera pouczenie o terminie o terminie i sposobie wniesienia odwołania.

S. T. nie odwołał się od decyzji Z. O.. w S. z dnia 5.03.2021 r.

Decyzja uzyskała przymiot prawomocności z dniem 12.04.2021 r.

W okresie od 16.11.2020 r. do 18.12.2020 r. S. T. był niezdolny do pracy.

Decyzją z dnia 20.01.2021r. Z. O.. w S. odmówił S. T. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 16.11.2020 r. do 18.12.2020 r. z uwagi na niepodleganie ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1.11.2020r. , brak 90 dniowego okresu ubezpieczenia chorobowego oraz brak okoliczności uprawniających do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia ubezpieczenia (bez okresu wyczekiwania).

Bezsporne oraz pisma organu rentowego z 12.01.2021r. – k.8 i 9, zaświadczenie ZUS – k.16, decyzja ZUS nr (...) z 5.03.2021r. – 22-26, decyzją ZUS z 20.01.2021r. i zaświadczenia płatnika składek - w aktach ZUS.

S. T. podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1.11.2020 r. Nie podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresach od 01.06.2020 r. do 30.06.2020 r. i od 01.09.2020 r. do 30.09.2020 r.

Dowód: decyzja ZUS nr (...) z 5.03.2021 r. – 22-26.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie S. T. od decyzji organu rentowego nie jest zasadne, a tym samym nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie sporną pozostawała okoliczność, czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do zasiłku chorobowego w okresie od 16.11.2020 r. do 18.12.2020 r., a w szczególności czy podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

Zgodnie z art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą oraz osoby z nimi współpracujące, objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym z tego tytułu podlegają na swój wniosek dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu.

W myśl art. 14 ust.1 i 1 a tej ustawy objęcie dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tym ubezpieczeniem tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń zostanie dokonane w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku tych ubezpieczeń. W przeciwnym przypadku od dnia wskazanego we wniosku, nie wcześniej jednak niż od dnia w którym wniosek został zgłoszony.

Zgodnie z art. 14 ust 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych ubezpieczenie chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. W uzasadnionych przypadkach zus na wniosek ubezpieczonego może wyrazić zgodę na opłacenie składek po terminie.

Wskazać należy, że w świetle ustalonej judykatury Sądu Najwyższego, opłacenie składki po upływie terminu, w którym powinna być opłacona i ustanie w związku z tym dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego nie powoduje ponownego nawiązania stosunku ubezpieczenia (art. 14 ust. 2 pkt 2 i 2a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych - por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2012 r., I UK 408/11, niepublikowany), niemniej jednak "w razie złożenia wniosku o przywrócenie terminu do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie społeczne, pozytywna decyzja organu ubezpieczeń społecznych powoduje kontynuowanie dotychczasowego stosunku ubezpieczenia pod warunkiem opłacenia należnych składek, natomiast negatywna decyzja potwierdza ustanie z mocy prawa dobrowolnego tytułu

ubezpieczenia społecznego i może być zaskarżona w sądowym postępowaniu odwoławczym" (tak w wyroku z dnia 8 sierpnia 2001 r., II UKN 518/00, OSNP 2003 nr 10, poz. 257).

W postępowaniu tym - co oczywiste - odmowa wyrażenia zgody na opłacenie składki ubezpieczeniowej po terminie podlega kontroli sądu (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r., II UK 65/07, LEX nr 863989, w którym trafnie przyjęto - z powołaniem się na orzecznictwo, że organ rentowy został wyposażony w kompetencję wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie, czyli uznania, że mimo nieopłacenia składki w terminie ubezpieczenie nie ustało. W ustawie nie zostały określone przesłanki "wyrażenia zgody" na opłacenie składki po terminie, co jednak nie oznacza przyznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych niczym nieskrępowanego uznania w uwzględnieniu lub nieuwzględnieniu wniosku o wyrażenie zgody. Przyznana kompetencja winna być wykonywana według sprawdzalnych, sprawiedliwych kryteriów.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyposażony w uprawnienie wyrażania zgody na opłacenie składki po terminie winien ujawnić jakimi przesłankami kierował się odmawiając jej, a jego decyzja podlega merytorycznej ocenie sądu). (por. wyrok Sądu Najwyższego z 8.11.2012r. II UK 90/12).

Zważyć też należy, że nie ma znaczenia czy organ rentowy rozstrzyga wniosek o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie w formie odrębnej decyzji, czy rozstrzyga w tym zakresie jako przesłance wydania decyzji o określonej treści (np. o niepodleganiu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu).

W niniejszej sprawie bezspornym było, że na wniosek skarżącego (...) Oddział w S. wydał decyzję o ustaleniu okresów podlegania przez S. T. dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoby współpracującej z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność. Bezspornym było również, że wniosek o wydanie decyzji został wniesiony wskutek braku zgody organu rentowego na opłacenie po terminie składki za kwiecień, maj i październik 2020 r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał przyczyny ustalenia okresów podlegania przez ubezpieczonego dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, jak również wskazał i uzasadnił przyczyny odmowy udzielenia zgody na opłacenie składek po terminie. Z uzasadnienia decyzji wynika jakimi przesłankami kierował się organ rentowy, jakie przyjął kryteria i jaką motywację. Powołał podstawę prawną decyzji i pouczył ubezpieczonego o terminie i sposobie wniesienia odwołania.

Mimo prawidłowego pouczenia ubezpieczony nie wniósł odwołania od decyzji ZUS z dnia 5.03.2021 r., ani nie podważył jej w inny sposób. Nie poddał decyzji merytorycznej ocenie właściwego sądu. Nie kwestionował ustaleń organu rentowego objętych tą decyzją (w tym w zakresie odmowy i przyczyn wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie).

Decyzja uzyskała przymiot prawomocności.

Decyzja z 20.01.2021 r. – o odmowie prawa do zasiłku chorobowego, której dotyczy odwołanie stanowiące przedmiot rozpoznania w niniejszej sprawie jest następstwem niezaskarżonej decyzji z dnia 5.03.2021 ustalającej i wskazującej przyczyny nieuwzględnienia wniosku skarżącego o wyrażenie zgody na opłacenie składek po terminie, w tym znaczeniu, że decyzja ustająca (prawomocna) „uzasadnia” zaskarżoną decyzję zasiłkową, ma charakter „ pierwotny”, „ przesądzający „ w stosunku do decyzji zasiłkowej. Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji ustalającej (i związane z ewentualnym odwołaniem do sądu okręgowego) stanowi podstawę do zawieszenia postępowania w sprawie zasiłkowej.

W ocenie Sądu orzekającego w niniejszej sprawie, przyjąć należy – zgodnie z zasadą domniemania prawidłowości aktów administracyjnych – że decyzja taka wywołuje skutki prawne i wiąże inne organy państwowe, w tym sądy (por. wyrok NSA z dnia 18.11.1998 r., sygn. akt SA 1103/97, uzasadnienie wyroku SN z dnia 29.01.2008 r., sygn. akt I UK 173/07). W uzasadnieniu powołanego powyżej wyroku z 29.01.2008 r. Sąd Najwyższy wywiódł, że sąd ubezpieczeń społecznych jest również związany ostateczną decyzją administracyjną,

od której strona nie wniosła odwołania w trybie art. 477 k.p.c., ani nie podważyła jej skuteczności w inny prawem przewidziany sposób.

Z uwagi na powyżej przywołane okoliczności oraz rozważania, w ocenie sądu, brak jest podstaw uznania odwołania ubezpieczonego zasadnym. Sąd związany jest prawomocną decyzją organu rentowego z dnia 5.03.2021 r., który ustalił okresy podlegania ubezpieczeniu chorobowemu. Z decyzji tej wynika, że ubezpieczony podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność w okresach od 01.06.2020 r. do 30.06.2020 r., od 01.09.2020 r. do 30.09.2020 r. i od 1.11.2020 r.

Przed powstaniem niezdolności do pracy od 16.11.2020 r. ubezpieczony nie miał 90 dniowego okresu ubezpieczenia chorobowego. Nie zachodzą również przesłanki uprawniające ubezpieczonego do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego (bez okresu wyczekiwania), a zatem decyzję ZUS uznać należy za prawidłową (art. 4 ust.1 pkt 2 i ust.2 oraz 3 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

Z uwagi na powyższe okoliczności, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie ubezpieczonego, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku.

Na zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu przewidzianej w art. 98 kpc, sąd zasądził od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (§ 9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych).